

Kristovo pravo lice

Evandeoski izvještaji
o *Preobraženju*

Mk 9,2-9

Mt 17,1-9

Lk 9,28-36

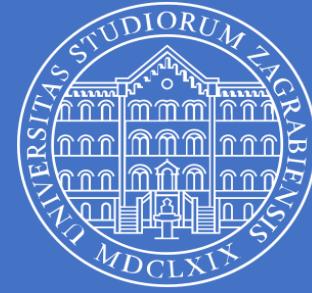

Fra Angelico, Preobraženje (1440-41), freska,
samostan sv. Marka, Firenca

Biblijska teologija 1

amdg.eu/fer-bt1

bibteo@fer.hr

Biblijska teologija 1

FER, zim. sem. 2021./22.

doc. dr. sc. Niko Bilić, SJ, FFRZ

Tanja Lakić, mag. theol.

<http://www.fer.unizg.hr/predmet/bibteo1>

Markov izvještaj

■ Granice Mk 9,2-9:

- Vrsta teksta u **v1**:

■ upravni govor: “Zaista kažem vam...”

- Vrijeme u **v10**:

■ poslije: “održali su riječ”

■ Vrijeme radnje: kada? (Mk 9,2)

■ “Nakon šest dana” = 7. dan

■ Likovi: Isus + tri učenika (v2):

■ Petar, Jakov, Ivan (5,37; 14,33):

- kod Jairove kćeri (5,37)

- u Getsemanskom vrtu (14,33)

- Predstavnici Zakona i Proroka (v4s):

■ Mojsije i Ilija

- Glas iz oblaka (v7):

■ Otac

Ključna najava

■ Podjela teksta Mk 9,2-4.5-8.9

- 1) Opis (v2-4): veza zemaljskoga s nebeskim (“nijedan na zemlji”)
- 2) *Dijalog* (v5-8): Petrov prijedlog i Očev odgovor
- 3) Opis (v9): silazak s gore

■ Kontekst u 8,31.38; 9,3; 16,5:

- 1. najava križa i uskrsa (8,31)
- Sin Čovječji u slavi (8,38)
- *Bjelina* odijela (9,3 usp. 16,5):
 - Mladić (16,5): “uskrsnu!”

■ Ponovljena tema u 9,9s:

- 2x “Od mrtvih ustati” 9,9s

Lorenzo Lotto, Preobraženje, 1510-20, Recanati

Otac nebeski na djelu

□ Znak u Mk 9,7

- Oblak – od Post 9; stup od oblaka,
Sinaj, Hram... – tajnost
 - Trostruka Očeva poruka u v7:
- “ovo je moj sin” – potvrda Sina
- “ti” (Mk 1,11 – kod krštenja)
- “ljubljeni” – ljubav
- “Slušajte!” – autoritet Kristov
 - μετεμορφώθη (preobrazi se v2)
ώφθη (ukaza se v4)
- trpni oblik: Božje djelo

Matejev izvještaj (Mt 17,1-9)

- vrijeme radnje u Mt 17,1?
- 7. dan – dan počinka (usp. Mk 9,2)
 - Novosti u opisu (v2):
- 1) Isusovo lice (v2)
- 2) “nebeski” element: ἥλιος [helios]
- sunce
- 3) φῶς [fos] (v2.5)
- svjetlo – haljine (2), oblak (5)

Rafael, Preobraženje, 1518-20, ulje, Vatikan

Unutarnji život

- Novost u Očevu govoru (Mt 17,5):
- “Sva milina” (5 usp. 3,17)
 - Očev dobar osjećaj
- Kod Mk samo u 1,11
- Emocija učenika u v6:
- *strah tek poslije nebeskih riječi* (v6)
- Isusova nova uloga v7:
- Tješitelj: “ne bojte se” (v7)

Giovanni Bellini, Preobraženje, oko 1480. Museo di Capodimonte, Napulj.

Lukin izvještaj (Lk 9,28-36)

- Novosti: vrijeme radnje u Lk 9,28?

■ 8 dana; 1. u tjednu (24,1)

- Što radi Isus u Lk 9,28s?

■ Isus u molitvi (28s)

- Sadržaj razgovora u Lk 9,31?

■ Isusov budući izlazak (v31)

- Isus čeka krštenje (Lk 12,50)

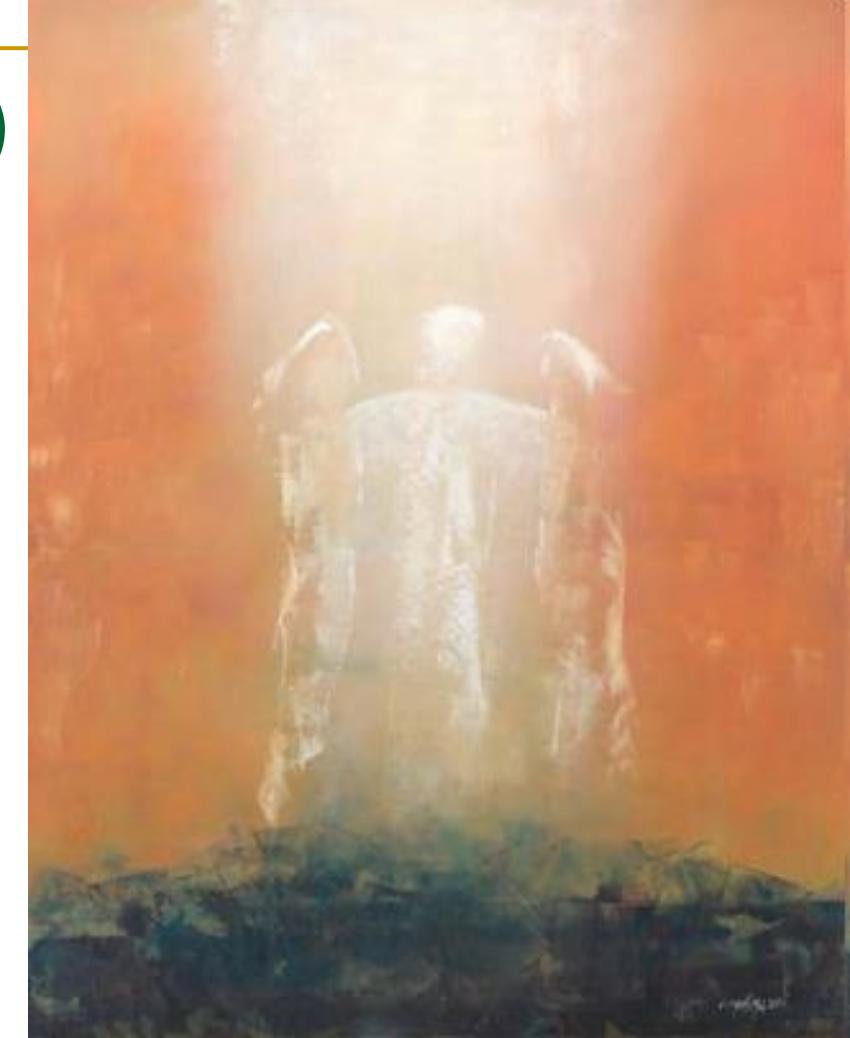
- Dužina razgovora prema Lk 9,32:

■ Zaspali su (v32 usp. Lk 22,45)

- Novost u Očevoj potvrdi u Lk 9,35:

■ “Izabranik” Očev (v35)

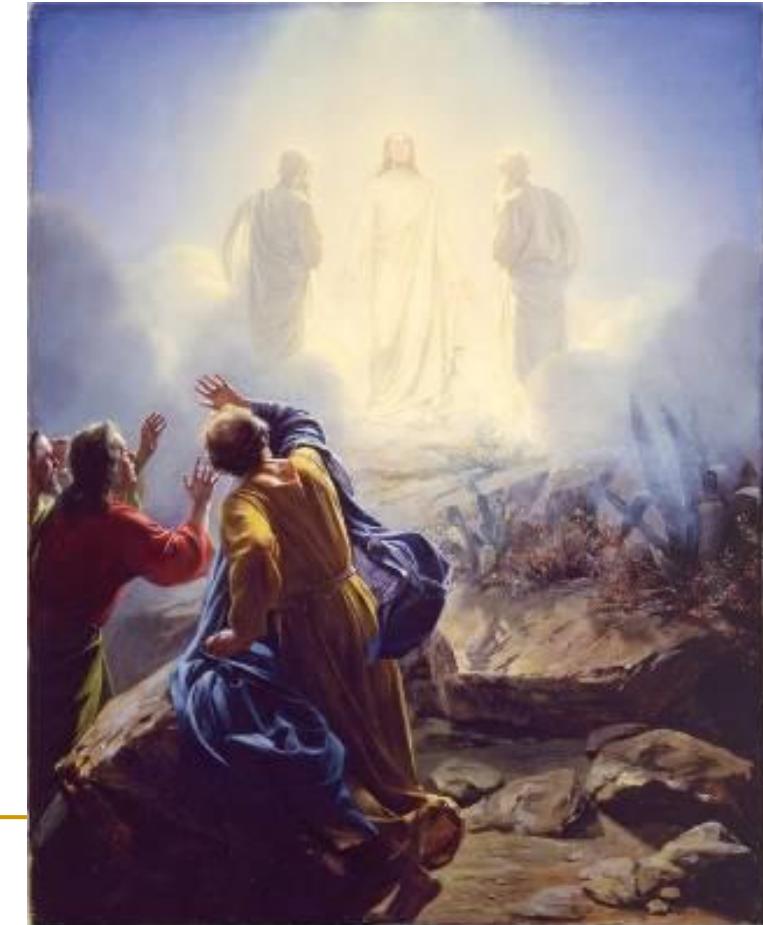
■ Šutnja učenika bez zapovijedi (v36)

Cornelis Monsma, Preobraženje, 2006.

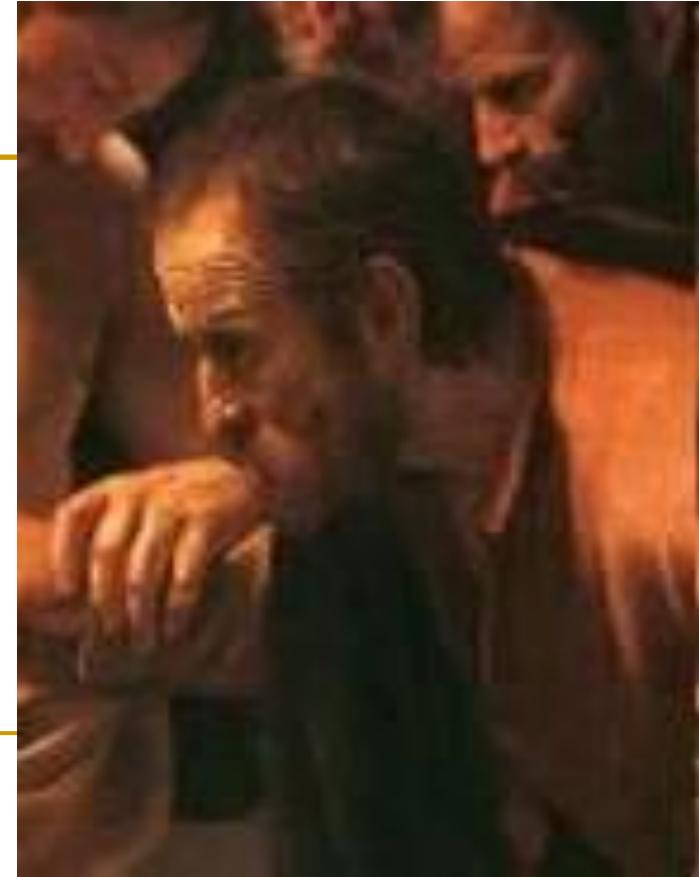
Objava

- Reakcije učenika (Mk 9,5):
- Strah (φόβος Mk 9,5; Mt 17,6; Lk 9,34)
- “Dobro nam je” (καλόν Mk 9,5; Mt 17,4; Lk 9,33)
 - Usp. Lk 24,37.41: strah, radost
 - Znaju li s kime Isus razgovara?(Mk 9,5; Mt 17,4)?
- “sjenica Mojsiju i Ilijii”
 - Blagdan sjenica (Izlazak)
 - Isus potvrđuje Zakon i Proroke:
- Mojsije na gori Izl 34,6s;
- Ilija na gori 1 Kr 19,11s
 - Učenici vide da je Isus svjetlo svijeta i Božji Sin

Čovjek koji je
vidio i vjeruje

Toma apostol
(Iv 20,24-29)

Nevjerni Toma?

- “sigurno neću vjerovati” (Iv 20,25)
 - Što govori Isusu u v28?
- “Gospodin moj i Bog moj” (v28)
 - Kristove pouke u Iv 20,29 i 14,6:
- *Blago onima* koji ne vidješe, a vjeruju (20,29)
- Ja sam put, istina i život (14,6)
- Apostol – izvor prema Lk 6,12?
 - Izabran u Isusovoj molitvi (Lk 6,12)
 - Pozvan (Mk 3,13)
 - Da bude s Isusom, oslobađa, liječi (Mt 10,1; Mk 3,15)
 - Prijatelj (Iv 15,15)

Posebna povijest

- Ime “Toma” =
- Blizanac (Iv 11,16; 20,24; 21,2)
 - Jakov s Ezavom; povezani, otvoreni
 - Prve riječi, odlučne, u Iv 11,16:
- “Umrimo zajedno s njim”
- Nije u zajednici (Iv 20,22):
 - Kad Isus daje Duha (Iv 20,22)
 - Sa zatvorenima u strahu (v19)
- “Vidjeli smo Gospodina” (v25)
 - Nisu vjerovali (Mk 16,11; Lk 24,11)

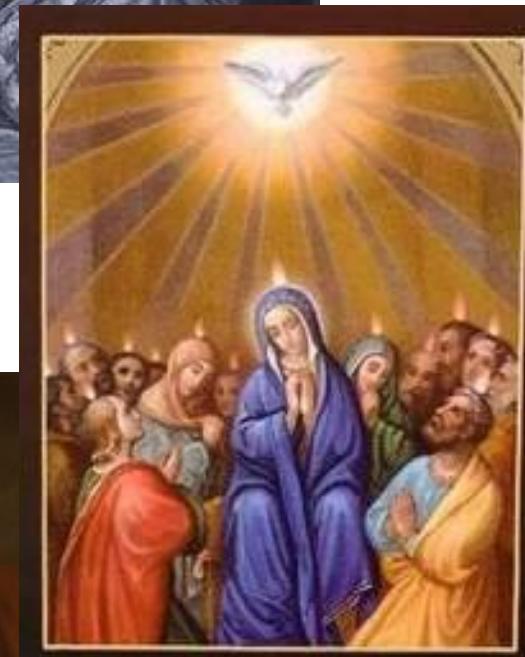
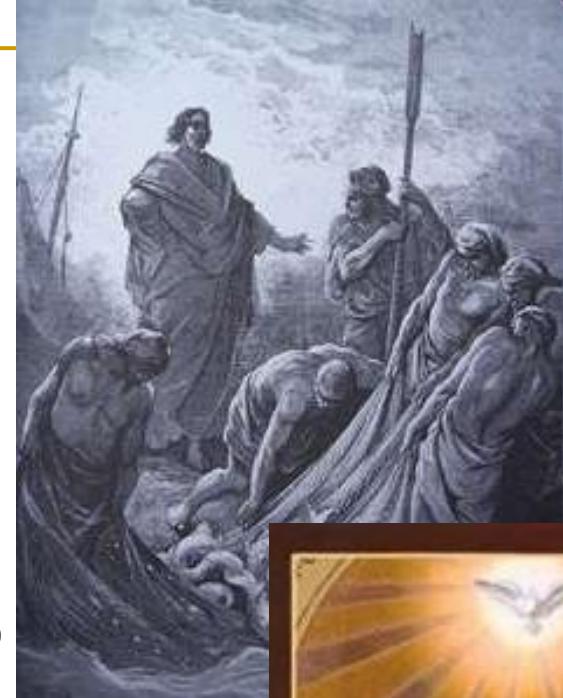
Autentičan

- Toma poštuje svoju čežnju
- Isusova pedagogija
- Dobri pastir
 - elementi iz Iv 20,25 u v27:
 - Vidjeti, staviti, prst, ruka, bok
 - točno uvažavanje želje
 - “prilagođen postupak” s obzirom na načelo
Blaženi koji ne vidješ...
 - U što Učitelj pretvara Tomine želje iz v25?
- Daje nalog: “prinesi, pogledaj, stavi!” (v27)

Plodovi

- Gdje je Toma u Iv 21,2 i Dj 1,13?
- U zajednici
 - Kod čudesnoga ribolova (Iv 21,2)
 - odmah uz Petra
 - Inače u 2. dijelu popisa (Mt 10,3; Mk 3,18; Lk 6,15)
 - U jednodušnoj postojanoj molitvi (Dj 1,13)
- Značaj Tomine vjere u Iv 20,28?
 - Gospodin = יהוה
 - “moj“ = biblijska formula saveza
- = kršćanska vjera (Iv 20,28)
 - Uskrсли Krist – Bog; Bogočovjek

Pavao i Isus pred Damaskom

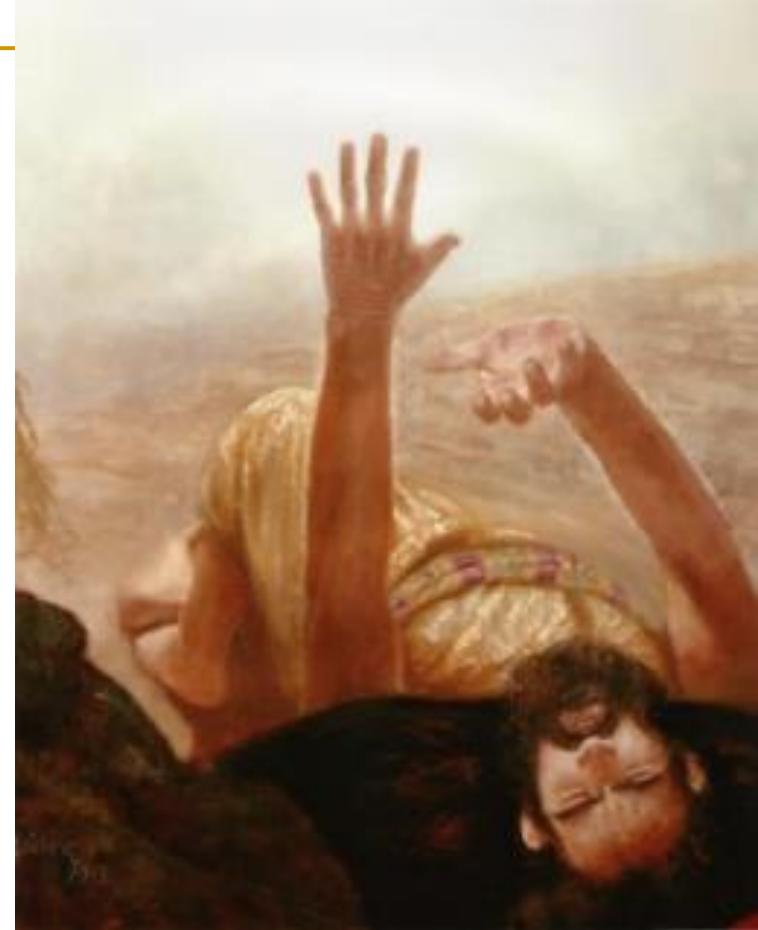
Biblijsko obraćenje: Farizej postaje apostol

(Dj 9,1-9; 22,6-21; 26,4-18)

1. O Pavlu, 2. Pavao narodu, 3. Pavao kralju

Farizej obraćenik

- “Zadahnut” protiv Crkve (Dj 9,1s)
- Zakonito, na svoju inicijativu
 - Pustošio Crkvu (8,3)
- Doživljaj na putu u Damask:
- 1. svjetlo s neba (Dj 9,3)
 - Prosvjetljenje
 - “djeca svjetla” (Ef 5,8; 1 Sol 5,5)
 - “baština u svjetlosti” (Kol 1,12), “oružje svjetlosti” (Rim 13,12)
- 2. Pao na tlo
 - = pasti ničice, pokloniti se?

Preokret

- “Savle” (Šaule Dj 9,4; 22,7; 26,14)
 - 2x – kao Abraham, Mojsije, Samuel, Marta...
 - Hebrejski (Dj 26,14)
- Kristova riječ stavlja ga u pitanje:
“progoniš me”
 - Što, zašto – činiš to što činiš (9,4)?
- ἐγώ εἰμι Ἰησοῦς (Dj 9,5; 22,8; 26,15)
 - “Ja sam Isus”
 - video Isusa (1 Kor 9,1)
- Od Dj 13,9 novo ime: kao Jakov-Izrael, Šimun-Kefa

Posvećena narav

- Naredba: “Ustani!” (Dj 9,6)
 - “Ustade” (8) – kao na Uskrs: ἤγέρθη
 - Bi podignut, dano mu je da ustane
- Stiže u Damask (9,8)
 - “Isus je Sin Božji” (9,20)
 - “Ovo je Krist” (9,22)
- *Tri dana sljepoće i posta* (Dj 9,9)
 - Pashalna škola?
 - Kršten (9,18)
- Nov pristup: “braća”, “sveti”

